





































współpraca lekarzy rodzinnych i przedstawicieli firm farmaceutycznych sponsorujących wizyty specjalistów w »terenie« służyć ułatwieniu dostępu pacjentów do specjalistów i podnoszą poziom edukacji medycznej naszych pacjentów” (Tamże).

W „Goworku” zaś w rubryce „Czytelnicy piszą”, w której znajdują się *Wspomnienia, wspomnienia* („Goworek”, „Czytelnicy piszą”, 2004, nr 1, s. 6) odnajdujemy między innymi tekst Krzysztofa Sadowskiego. Autor opowiedział o emocjach towarzyszących mu w trakcie odwiedzin Królewskiego Miasta:

Ilećroć przyjeżdżam do Sandomierza, do kochanej mamy na Opatowską, zawsze natrętnie nasuwają się wspomnienia z dawnych lat. Kamienica przy ulicy Basztowej (dziś Żydowska), gdzie mieszkaliśmy to był istny konglomerat charakterów ludzkich. (...) Mimo tak dużego zagęszczenia nie pamiętam, aby dochodziło do jakiś scysji międzysąsiedzkich, wręcz przeciwnie, mimo braku wygod zapamiętałem życzliwość, zgodność i przyjazność mieszkających tam ludzi. (...) Szkoła średnia i wyjazd z ukochanego miasta za pracą i mieszkaniem, lecz z racji bliskości zamieszkania częste przyjazdy, wspaniały widok z mostu na skarpe i wszechobecne wspomnienia, wspomnienia („Strony Sandomierskie”, 2004, nr 1, s. 6).

Wyżej wymienione rubryki, które stanowiły trybunę społeczności lokalnej miały na celu dzielenie się czytelników różnymi aspektami związanymi z życiem w powiecie sandomierskim. Na łamach pisma omawiano ważne kwestie dotyczące życia społeczności lokalnej. Trzeba tu podkreślić, że dziennikarstwo lokalne różni się od innych typów dziennikarstwa – piszący teksty do prasy lokalnej nie zawsze są dziennikarzami, a przedstawicielami innych profesji. Dzięki swojej wiedzy, którą dzielą się z czytelnikami mogą stać się autorytetami, ekspertami w danej kwestii. Nierzadko udzielają porad w różnych sferach życia codziennego. Wprowadzają czytelnika nie tylko w tematykę społeczną, polityczną czy gospodarczą. Pomagają również w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego, które związane są np. z ochroną zdrowia mieszkańców.

### **Kształtowanie lokalnej opinii społecznej**

Zadanie to jest realizowane w praktyce w trzech wymiarach: poprzez prezentowanie w mediach lokalnych rozmaitych opinii dotyczących miejscowej rzeczywistości społecznej, poprzez stymulowanie odbiorców do wypracowania własnego stanowiska odnośnie do poszczególnych problemów oraz poprzez stworzenie im forum dla wyrażania swoich poglądów, przez co odbiorcy stają się pełnowartościowymi uczestnikami dialogu publicznego.

Przeprowadzona analiza wskazuje, że nie sposób oddzielić prasy lokalnej od przestrzeni politycznej, ponieważ wkład mediów w życie społeczności nie

ogranicza się jedynie do przekazywania informacji. Media są inicjatorem w procesie prowadzenia dyskursu. Choć dyskurs jest prowadzony wielotorowo, nie omija w swoim działaniu sfery politycznej. Prasa lokalna stanowi źródło wiadomości nie tylko dla społeczności, ale także dla samorządu lokalnego, który ma szansę skorygować wszelkiego rodzaju niedociągnięcia i modyfikować działania tak, by sprzyjać rozwojowi społeczności lokalnej.

W periodykach pojawiały się publikacje traktujące o polityce. Przykładem jest tekst *Wybory za nami i co dalej* Piotra Sobolewskiego („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 3), w którym autor wypowiadał się o znaczeniu wyborów samorządowych. W „Goworku” zaś, w tekście *Magia sondaży* („Goworek”, 2004, nr 1, s. 3), można znaleźć rozważania dotyczące ówczesnej sceny politycznej oraz *Wywiad z Grzegorzem Walendziakiem* – kandydatem do Sejmu z listy PO („Goworek”, 2005, nr 6, s. 4).

Jak podkreśla Piotr Sławiński:

Na łamach „Stron Sandomierskich” i „Goworka” można prześledzić aktywność polityczną sandomierskiej prawicy. Była ona związana z powstałym w 1993 roku w Częstochowie stowarzyszeniem Liga Krajowa. W Sandomierzu 22 czerwca 2001 roku powołano oddział Ligi Krajowej – Ligę Miejską, która przyczyniła się do powstania Sandomierskiego Porozumienia Prawicy. Program SPP czyli walka o jednomandatowe okręgi wyborcze znalazła swoje odbicie w publikacjach Jerzego Gieysztora. Jak również w trosce o samorząd lokalny i mieszkańców – artykuły Tadeusza Frańczaka, FRA, FRAGATA („Sandomierzanin”, 2019, nr 7–8, s. 13).

Należy też dodać, że w 15. numerze „Goworka” opublikowano listę kandydatów startujących w wyborach samorządowych do Rady Miasta Sandomierza i powiatu sandomierskiego w 2006 roku z listy Sandomierskiego Porozumienia Prawicy. Natomiast w ostatnim 16 numerze „Goworka” zamieszczono wykaz radnych Rady Miasta i Rady Powiatu Sandomierskiego, którzy wygrali wybory z tego ugrupowania.

Rozważania natury politycznej zamieszczane w opisywanych czasopismach lokalnych mają znaczącą wartość użyteczną. Pomagają mieszkańcom w poznaniu mechanizmów politycznych, gospodarczych i społecznych. Komentowanie spraw bieżących sprawia, że czytelnicy mogą wyrobić sobie zdanie na każdy temat, a w przyszłości dzielić się głoszonymi przez siebie poglądami. Nieoceniona jest również pomoc prasy w kształtowaniu opinii podczas wyborów samorządowych – prasa lokalna przybliży sylwetki polityków, przybliży ich działania i dokonania. Sprzyja to również przedwyborczym dyskusjom. Wprowadzenie czytelnika w świat polityki lokalnej ma niebagatelny wpływ na decyzje mieszkańców.

Choć prasa lokalna potrafi zbliżyć ludzi, niejednokrotnie ma charakter różnicujący – w zależności od głoszonych poglądów. Jako ilustrację tej tezy można wskazać artykuł *Spacerkiem po mieście* Zbigniewa Waprechowskiego („Strony Sandomierskie”, 2003, nr 8 (9), s. 8). Publikacja spotkała się z ambiwalentnym odbiorem społeczności lokalnej. Autor w swoim artykule odniósł się do architektury Sandomierza, starając się poprzez zawarte w tekście przesłanki wpłynąć na opinię mieszkańców Królewskiego Miasta o estetyce zabudowań:

Ambicją władz lokalnych, a także drobnych przedsiębiorców jest, aby wykorzystać architektoniczne walory budowlane ostatnich lat, wystawiając temu miastu jak najlepsze świadectwo. (...) Wydaje się, że większość ludzi, w tym również zarządzający tym miastem, nie ma pojęcia o tym, do czego służy architekt. Każdy przecież ma swoje upodobania i wie, co jest ‘ładne’ (Tamże).

Jak dalej dodaje:

Dlatego też uważam, że jedną z najpilniejszych potrzeb Sandomierza, jest zatrudnienie jak najlepszego architekta, zatrudnionego na drodze konkursu, wyposażenie go w niezbędne pełnomocnictwa, a nawet „władzę” i odpowiedzialność osobistą, aby nie pokusił się o „przymykanie oczu” i puszczanie samowoli budowlanej w zamian za łapówki. Dopiero rajcy tego miasta staną się godni tego, co odziedziczyli po wiekach minionych (Tamże).

Czytanie prasy lokalnej, oferującej wiadomości pochodzące i dotyczące najbliższego otoczenia jest dla współczesnego człowieka, żyjącego w nowoczesnym społeczeństwie masowym, jedną z podstawowych potrzeb życiowych. Prasa ta, podobnie jak regionalna czy ogólnokrajowa, jest ważnym środkiem edukacji i orientacji jednostki w skomplikowanej rzeczywistości, a także źródłem, dzięki któremu kształtuje się lokalną opinię. Tytuły lokalne powinny też być „trybuną społeczności lokalnej” oraz miejscem, w którym odbywa się kształtowanie lokalnej opinii społecznej, ponadto przestrzenią, w której tworzy się sprzyjające warunki dla procesu integracji miejscowej ludności, gdzie powstają i zacieśnianie się więzi między jednostkami i grupami.

### **Promowanie „małej ojczyzny”**

Promowanie „małej ojczyzny” odbywało się w omawianych pismach na kilku płaszczyznach. Celem autorów było m.in. ożywienie pamięci, pogłębienie wiedzy o historycznych wydarzeniach wśród społeczności lokalnej. Za przykład może posłużyć tekst „*Odwach“ dla Turystów* TAD („Strony Sandomierskie”, 2003, nr 1, s. 2), w którym autor informuje, że obecna siedziba PTTK przy ul. Rynek 12 w XIX wieku była posterunkiem żandarmerii. W „Goworku” zaś Barbara Warzecha w *Ziemia sandomierska i jej tradycje gospodarcze na podstawie*

*historii osad fabrycznych i przemysłowych w Nietulisku* („Goworek”, 2004, nr 1, s. 4–5) przybliżyła czytelnikom obyczaj powiatu sandomierskiego<sup>4</sup>.

Pobudzaniu do poznawania swojego „regionalnego” dziedzictwa narodowego sprzyjały publikacje, w których mowa była o sandomierskiej architekturze. Wśród tekstów można wskazać *Czar średniowiecznych piwnic* („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 2), gdzie mowa była o trasie podziemnej, która stanowi ważną atrakcję dla turystów. Czytając *Pracownie na strychu* TAD (Tamże), dowiadujemy się, że: „zamkowe strychy zamieniono na pracownie, biblioteki, pomieszczenia magazynowe” (Tamże). Jak podkreśla Anna Pomiankowska-Wronka pojawia się tu ważny aspekt, który „można identyfikować ze zjawiskiem tzw. krajobrazu rodzimego – widok okolicy budzi u mieszkańców pozytywne emocje i w ich oczach kojarzy się z pięknem i niepowtarzalnością, nawet w obliczu przekształceń” (2016, s. 83).

Promowaniu „małej ojczyzny” sprzyjały też teksty dotyczące działalności sandomierskich placówek. Jako przykład można podać artykuł Wiesława Warzechy pt. *Studium Generale Sandomiriense*<sup>5</sup>, w którym dzieli się z odbiorcami informacjami o pierwszym dziesięcioleciu działalności uczelni przypadającym na lata 1995–2005 i perspektywach rozwoju placówki. Autor podkreślił, że: „Nadchodzi czas, aby poprzeczkę podnieść jeszcze wyżej” („Goworek”, 2005, nr 6, s. 4).

Do promocji lokalnej kultury przyczyniły się za to teksty dziennikarskie prezentujące wybitne osobowości związane z Sandomierzem. Tezę tę obrazuje tekst pt. *Jubileusz Marii Cybulskiej* („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 8). 10 grudnia świętowano 90-lecie urodzin, byli nawet goście z Kanady i Luksemburga<sup>6</sup>.

Funkcji tej sprzyjało też przypominanie sylwetek sandomierzan, którzy odeszli. Za przykład posłużyć może tekst zamieszczony w „Goworku” pt. *Goworek mąż stanu z czasów Księstwa Sandomierskiego* („Goworek”, 2004, nr 1, s. 2), który miał na celu przybliżyć tytułową postać i jej zasługi<sup>7</sup>. Godny uwagi jest też artykuł Piotra Sławińskiego pt. *Zapomniany bohater Popiołów* („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 5). Na cmentarzu w Sandomierzu znajduje się

---

<sup>4</sup> W tekście jest zapowiedź kontynuacji tematu w kolejnym wydaniu pisma: B. Warzecha, *Ziemia sandomierska i jej tradycje gospodarcze na podstawie historii osad fabrycznych i przemysłowych w Nietulisku*.

<sup>5</sup> Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza w Sandomierzu Studium Generale Sandomiriense powstała w 1995 roku.

<sup>6</sup> M. Cybulska – reżyser, instruktor w powojennych amatorskich sandomierskich teatrach, działaczka społeczna, pisarka, autorka książki *Znad Niemna nad Wisłę* (1998).

<sup>7</sup> Goworek (1166–1227) był wojewodą sandomierskim i kasztelanem krakowskim.

najstarszy z zachowanych nagrobków sandomierskich nauczycieli – prof. Wincentego Szczepańskiego, o którym w *Popiołach* wspomina Stefan Żeromski.

Celem publikowania tekstów prezentujących sylwetki żyjących i nieżyjących wybitnych osobistości było ożywienie pamięci, pogłębienie wiedzy o historycznych wydarzeniach wśród społeczności lokalnej i pobudzenie do poznawania swojego „regionalnego” dziedzictwa narodowego.

Kultura i rekreacja to dziedziny będące spoiwem wrażeń estetycznych. Materia estetyczna wytwarza w jednostce wrażliwość, szczególnie istotną w kontaktach interpersonalnych.

Promowaniu lokalnej kultury miały sprzyjać też publikacje dotyczące rozmaitych wydarzeń w Sandomierzu. W tekście *Wiersze angielskie po polsku* („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 8) mowa jest o ogólnopolskim konkursie translatorskim poezji Philipa Arthura Larwina w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu. To konkurs dla osób znających język angielski, mający na celu przekład tekstu poety na język polski.

*Powieść piórem pisana* („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 5) prezentuje zaś wystawę mającą miejsce od 10 do 15 grudnia 2002 roku na Zamku Królewskim w Sandomierzu. W trakcie trwania ekspozycji można było zobaczyć, poza projekcją filmową związaną z wystawą, rękopis powieści *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej. Ekspонат wypożyczono z Biblioteki Narodowej w Warszawie.

Promowaniu lokalnej ojczyzny miały sprzyjać również artykuły dotyczące innych dziedzin życia, np. kulinariów. W 2. numerze „Goworka” można odnaleźć tekst *Sandomierskie przekąski* („Goworek”, 2004, nr 1, s. 8) przybliżający regionalną kuchnię.

### Wspieranie kultury lokalnej

Ta funkcja, zaproponowana przez Włodzimierza Chorążkiego, a odnosząca się do prasy lokalnej, wyraża się w trosce o rozwój lokalnej tożsamości, popieranie działalności lokalnych instytucji kulturalnych oraz lokalnych twórców i ich promowanie. W analizowanych pismach można zauważyć, że redakcje chętnie wspierały lokalnych poetów poprzez publikowanie ich wierszy. W „Stronach Sandomierskich”<sup>8</sup> („Sandomierzanie” 2019, nr 5, s. 13) jako przykład można podać między innymi tekst *Wyznania* i *Sandomierską jesień* Wojciecha Kani („Strony Sandomierskie”, 2003, nr 6, s. 3), zaś w „Goworku”<sup>9</sup>

---

<sup>8</sup> W „Stronach Sandomierskich” zamieszczono utwory poetyckie 5 autorów: Barbary Gładysz, Agnieszki Frańczak, Ewy Karasiak, Wojciecha Kani i Tomasza Tomaszewskiego (Sławiński, 2019a, s. 12).

<sup>9</sup> W „Goworku” zamieszczono wiersze 8 autorów: Tadeusza Frańczaka (2), Andrzeja Gacha (6), Wojciecha Targowskiego „VIS” (1), Magnolii (2), Wiesława Jurka (5), Nadji (4), Marii

(„Sandomierzanin”, 2019, nr 7–8, s. 13) – wiersz *Naiwne* Nadji („Goworek”, 2005, nr 7, s. 3) oraz wiersze *Solidarność* Marii Prochowskiej-Frańczak („Goworek”, 2005, nr 7, s. 3) i *Sierpień 80* Anny Misieczyńskiej („Goworek”, 2005, nr 7, s. 3), a także *Wigilia 1981* Marii Prochowskiej-Frańczak („Goworek”, 2005, nr 10, s. 5) i *13 grudnia 1981* tej samej autorki („Goworek”, 2005, nr 10, s. 10). Warto też dodać, że redakcja zamieszczała na łamach swojego pisma także wiersze młodych poetów, np. *Słowa jak anioły* Igi Sadaj z 1 klasy „G” Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego („Goworek”, 2004, nr 1, s. 8).

Prezentowanie osiągnięć miejscowych artystów jest wyrazem upowszechniania kultury. Propagowanie działań kulturalnych i inicjowanie postaw prospołecznych służyło wzbogacaniu środowiska lokalnego.

### **Funkcja ogłoszeniowo-reklamowa**

W obydwu pismach odnotowuje się reklamy. Redakcje zapewniały możliwość zamieszczania komunikatów przez podmioty lokalnego życia publicznego, takie jak miejscowe przedsiębiorstwa. Dotyczyły one rozmaitych usług i reklamowały produkty. Umieszczane były z reguły na ostatnich stronach periodyków, czyli na stronie 7 lub 9 (w dłuższych wydaniach).

Należy podkreślić, że ogłoszenia te były ważnym źródłem dochodów obu redakcji. A ich użyteczność związana była z dostarczaniem informacji o kupnie i sprzedaży. Dzięki nim społeczność mogła dokonywać wymiany usług bądź towarów. Sprzyjało to komunikacji i pogłębianiu relacji jednostki ze społecznością lokalną.

### **Funkcja rozrywkowa**

Co interesujące, w przypadku obydwu analizowanych periodyków nie odnaleziono tekstów dziennikarskich, krzyżówek, zagadek, dowcipów, rysunków satyrycznych, które spełniałyby funkcję rozrywkową. Jest to dość zaskakujący wniosek.

Należy podkreślić, że wśród funkcji, które pełnią analizowane magazyny, a nie zostały wyodrębnione przez Włodzimierza Chorążkiego, jest funkcja edukacyjna. W wybranych periodykach realizowana jest ona poprzez publikowanie tekstów związanych z różnymi dziedzinami wiedzy. Wśród nich możemy wyróżnić m.in. ziołolecznictwo, psychologię, religioznawstwo i historię. Tezę tę ilustruje tekst w rubryce „Do poczytania” pt. *Lecznicze nalewki*. W artykule mowa jest o przepisach na łatwe do wykonania domowym sposobem trunki

---

Prochowskiej-Frańczak (4) oraz Artura Stanka pod pseudonimami Arte van der Stonn (2) i Arusi Testona (1) (Sławiński, 2019b, s. 13).

(miody, nalewki, likiery), które mają dobroczynne działanie na ludzkie zdrowie. Redakcja, oprócz wypunktowania zalet eliksirów, nawiązała też do książki Andrzeja Sarwy, która spotkała się z wielkim zainteresowaniem czytelników: „O popularności tej pozycji świadczy fakt, że wydawca »Książka i Wiedza« przygotowuje już czwarte wydanie publikacji Autora” („Strony Sandomierskie”, 2003, nr 3 (4), s. 2).

Innym przykładem jest rubryka *Rośliny źródłem przypraw* („Strony Sandomierskie”, 2003, nr 1 (2), s. 7). Redakcja „Stron Sandomierskich” zdecydowała się ją utworzyć, gdyż „ogólna wiedza przeciętnego Polaka na temat roślin przeprowadzonych jest niezbyt wielka, postanowiliśmy więc wprowadzić stałą rubrykę, w której w sposób encyklopedyczny opisywalibyśmy te właśnie rośliny” (Tamże).

Wśród tekstów odnoszących się do psychologii można wskazać *Dziecko i stres* Elżbiety Sobolewskiej („Goworek”, 2004, nr 1, s. 6), która snuje rozważania o źródłach stresu u dziecka i jego konsekwencjach, a także *Agresja w szkole* Elżbiety Sobolewskiej („Strony Sandomierskie”, 2003, nr 5 (6), s. 2). Autorka w swoim tekście zauważa, że „Agresywne jednostki to osoby w gruncie słabe, o niskim poczuciu własnej wartości, ukrywają swoją słabość za agresywnym lub wyniosłym zachowaniem” (Tamże).

Artykułem, który odnosi się do kwestii religii jest na przykład publikacja *Boże Narodzenie – najpiękniejszy dzień kobiet* Andrzeja Sarwy („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 1), który zawiera przemyślenia na temat świąt i ich znaczenia oraz roli kobiety w chrześcijaństwie:

Ponad dwa tysiące lat temu Maryja dokonała pierwszego przeistoczenia. Za sprawą kobiety dokonało się to, co nigdy dotąd nie mogło się dokonać za sprawą choćby i najdoskonalszego mężczyzny. – Bóg stał się człowiekiem! Wybierając jedną z kobiet na swoją Matkę Stwórcy wyraźnie przypominał mężczyznom, że w jego oczach w niczym nie przewyższają kobiet, a dla tych ostatnich zażądał szacunku („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 1).

Refleksje o historii Polski zostały zawarte w publikacji: *Syty głodnego nie zrozumie* Andrzeja Sarwy („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 4). Autor odnosi się do przeobrażeń ustrojowych po 1989 roku, ocenia działania ówczesnej władzy:

Co z tak zwaną prawą stroną sceny politycznej? Sądzę, że choć i tam jest sporo łobuzów, to jednak jest wystarczająca liczba uczciwych ludzi, którzy swą prawość traktują na poważnie. Bolączka jest jedna – brak skuteczności lidera. A może taki w końcu się znajdzie? Ja wszakże jednego mam dość, tego polskiego durnego wyborczego tańca: „Raz na lewo, raz na prawo” („Strony Sandomierskie”, 2002, nr 1, s. 4).

Numer 8. „Goworka” poświęcono „Solidarności”. W specjalnym wydaniu zatytułowanym *Solidarność 1980–2005* („Goworek”, 2005, nr 8) oprócz omówienia obchodów związanych z powstaniem Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, redakcja przypomniała też jego historię. Zwróciła uwagę na działania „Solidarności” po 1980 roku, które miały na celu obronę praw pracowniczych oraz przybliżyła działalność opozycyjną Związku wobec rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i komunizmu.

Jak dodaje Piotr Sławiński:

Dział historyczny w „Goworku” zajmował stosunkowo dużo miejsca. Publikował w nim przede wszystkim J. Sobolewski o udziale Polaków w II wojnie światowej i sytuacji międzynarodowej Polski w tym okresie. A. Gach o historii Sandomierza, T. Frańczak o stanie wojennym, J. Ścibior o historii i zabytkach i A. Nagórna o zbrodni katyńskiej. B. Warzecha o tradycjach gospodarczych ziemi sandomierskiej (2019b, s. 13).

Drukowanie tekstów z zakresu psychologii miało na celu nie tylko budowanie samoświadomości czytelników, przyczyniało się też do ich rozwoju emocjonalnego i sprzyjało kształtowaniu ich tożsamości. Dążeniem redakcji było zwrócenie uwagi na problemy młodego pokolenia i wskazanie przyczyn negatywnych zachowań przedstawicieli tego środowiska.

Redakcje, w przypadku tekstów nawiązujących do historii kraju lub wydarzeń politycznych, miały na uwadze edukowanie społeczeństwa w celu kształtowania jego świadomości historycznej.

Wyżej wskazana funkcja edukacyjna realizowana w obydwu pismach była bardzo istotna i potrzebna na różnych poziomach edukacji społeczeństwa. Jej celem było, obok wyżej wymienionych, także dążenie do kształtowania krytycznego, refleksyjnego odbioru wydarzeń, które stały się częścią nie tylko historii Królewskiego Miasta, ale i Polski.

\*\*\*

Prasa lokalna i mechanizmy związane z jej funkcjonowaniem stanowią niezwykle interesujący obiekt badań. Fundamentalnym czynnikiem w funkcjonowaniu prasy lokalnej jest społeczność. To ona jest spoiwem więzi, a zarazem kanałem, do którego trafiają wszelkiego rodzaju informacje wystosowane przez wydawnictwa lokalne, dlatego też prasa o tym zasięgu geograficznym powinna publikować różnorodne treści służące użyteczności społeczności lokalnej.

Prasa lokalna powinna nie tylko informować, ale także spełniać funkcje społeczne: integrować społeczność lokalną, nakłaniać do refleksji, pomagać w rozwiązywaniu problemów dotyczących środowiska lokalnego. Bardzo często



gazety lokalne są jedynym źródłem, z którego mieszkańcy czerpią wiedzę o lokalnych inicjatywach kulturalnych, co umożliwia włączenie się do ich tworzenia, tym samym dając ujście identyfikacji z danym obszarem terytorialnym i towarzyszącymi mu tradycjami. Trzeba też wspomnieć o jeszcze jednym aspekcie, ta niskonakładowa prasa częściowo uzupełnia działalność ogólnokrajowych środków masowego przekazu w zakresie przekazywania informacji o życiu społecznym, politycznym, gospodarczym i kulturalnym na szczeblu gminy czy powiatu.

## Bibliografia

- Bogdanowska-Olszówka, Bernadeta (2002). Funkcje prasy lokalnej na przykładzie analizy kręgów tematycznych w „Ziemi Kolbuszowskiej”. *Rocznik Kolbuszowski*, 6, 31–42.
- Chorażki, Włodzimierz (1999). Polskie media lokalne i sublokalne 1989–1999. *Zeszyty Prasoznawcze*, 1–2, 59–82.
- Gajek, Karolina (2012). *Życie i działalność wydawniczo-księgarska sióstr Chodakowskich w Sandomierzu w latach 1892–1957*. Sandomierz: Wydawnictwo Armoryka-Spichlerz.
- Gorządek, Ewa. ([2015]). *Zbigniew Warpechowski* [online]. Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Culture.pl. Pobrane 21 października 2020 r., z: <https://culture.pl/pl/tworca/zbigniew-warpechowski>
- Goworek*, (2004–2006).
- Kowalczyk, Ryszard (2003). *Prasa lokalna w systemie komunikowania społecznego*. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
- Lisowska-Magdziarz, Małgorzata (2004). *Analiza zawartości mediów. Przewodnik dla studentów*. Kraków: Uniwersytet Jagielloński.
- Michalczyk, Stanisław (1990). Publiczność polskiej prasy lokalnej. W: Mikułowski-Pomorski, J. (red.), *Prasa lokalna jako czynnik kształtowania się więzi lokalnych*, (s. 110–121). Rzeszów: Wyższa Szkoła Pedagogiczna.
- Mikosz, Joanna (2020). „Sandomierzanin” – charakterystyka czasopisma i jego funkcji. W: Śliwa, M., Chodźko, E. (red.), *Kulturowe i filozoficzne aspekty literatury i sztuki* (s. 143–159). Lublin: Wydawnictwo Naukowe TYGIEL.
- Patrzalek, Wanda (2007). Funkcjonowanie i segmentacja rynku prasowego w Polsce. W: Fras, J. (red.), *Studia nad mediami i komunikowaniem masowym* (s. 145–172). Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek.
- Pomiankowska-Wronka, Anna (2016). *Współczesne czasopisma lokalne o tematyce społeczno-politycznej na przykładzie „Gazety bez cenzury”*. Wrocław: Exante.
- Ryszard Gancarz (b.d.). [artpower.pl](http://artpower.pl) [online]. Pobrane 21 października 2020 r., z: <https://artpower.pl/ryszard-gancarz>
- Sandomierzanin* (2001, 2005, 2019).
- Sarwa, Andrzej (2016). *Sandomierskie pamiątki*. Sandomierz: Wydawnictwo Diecezjalne.
- Ślawiński, Piotr (2019a). „Strony Sandomierskie” 2002–2003. Z dziejów prasy Sandomierza. *Sandomierzanin*, 5, 12–13.
- Ślawiński, Piotr (2019b). „Goworek” 2004–2006. Z dziejów prasy Sandomierza. *Sandomierzanin*, 7–8, 13–14.
- Strony Sandomierskie* (2002–2003).

- Szczepaniak, Karolina (2012). Zastosowanie analizy treści w badaniach artykułów prasowych – refleksje metodologiczne. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Sociologica*, **42**, 83–112.
- Szynol, Adam (2012). Funkcje mediów lokalnych w teorii i praktyce. *Dziennikarstwo i Media*, **3**, 105–120.
- Waszak, Łukasz (b.d.). Inicjatywa lokalna – podstawa prawna [online]. Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS. Pobrane 5 marca 2021 r., z: <http://bibliotekawolontariatu.pl/wp-content/uploads/podstawa-prawna-II.pdf>

**Functions of the cultural press in Sandomierz on the example of “Strony Sandomierskie” (2002–2003) and “Goworek” (2004–2006)**

**ABSTRACT:** The aim of the article is to discuss the functions of cultural magazines in Sandomierz – “Strony Sandomierskie” and “Goworek”. The publication consists of two parts. The first deals with the history and presents both periodicals. The second one is an analysis of the content of “Strony Sandomierskie” and “Goworek” with an indication of the functions performed by these magazines.

**KEYWORDS:** Polish press, history of the Polish press, functions of the press